

70-річчя

члена-кореспондента НАН України

М.В. БАГРОВА

26 жовтня виповнилося 70 років відомому географу члену-кореспонденту НАН України Миколі Васильовичу Багрову.

М.В. Багров народився у 1937 р. у с. Новотроїцьке Новотроїцького району Херсонської області. У 1959 р. закінчив природно-географічний факультет Кримського державного педагогічного інституту за фахом «географія і біологія».

У трудовій біографії Миколи Васильовича — праця вчителем у сільській школі, інженером-геологом відділу регіональної геології Інституту мінеральних ресурсів (1961—1963), аспірантура, наукова і педагогічна діяльність у Кримському педінституті (1963—1969), з 1970 р. понад два десятиліття займався партійною роботою.

Вчений досліджує проблеми соціальної географії, сталого розвитку, регіональної економіки, політичної екології, геополітики. Він — автор понад 200 наукових публікацій (серед них — 15 монографій).

Науковою та педагогічною діяльністю М.В. Багров почав займатися у Кримському педагогічному інституті у 1963 р., де пройшов шлях від аспіранта до доцента. Впродовж 1994—1997 рр. був проректором з перспективного розвитку, у 1997—1999 рр. — проректором з наукової роботи Сімферопольського державного університету.

В 1999 р. Миколу Васильовича обрано ректором Таврійського національного університету ім. В.І. Вернадського. За його участю в університеті створено кафедру «ЮНЕСКО», науково-дослідний центр технологій сталого розвитку, науково-освітній центр Київського інституту права, Інститут

спелеології та карстології НАН України і МОН України.

Наукову та педагогічну діяльність М.В. Багров активно поєднує з громадською — очолює Раду ректорів вищих навчальних закладів Криму, він — почесний президент Малої академії наук школярів Криму «Искатель».

З 2001 р. Микола Васильович є головою Ради Кримського наукового центру НАН України і МОН України, який було створено у 1997 р. як регіональну міжвідомчу установу, що спрямовує зусилля вчених Автономної республіки Крим і м. Севастополя на розв'язання актуальних регіональних та загальнодержавних проблем.

М.В. Багров — відомий політичний діяч. Коли він перебував на посаді першого секретаря Кримського обкому партії, у 1991 р. Крим отримав статус Автономної республіки. Микола Васильович був одним з авторів першої Конституції Криму. Він очолював Президію Верховної Ради АРК, був депутатом Верховної Ради України та депутатом ВР АРК.

З 2001 р. М.В. Багров — доктор географічних наук. У 2003 р. його обрано членом-кореспондентом НАН України. Він — член Президії НАН України, дійсний член Академії інженерних наук України, член Національного комітету географів України, член ученої ради Українського географічного товариства, академік Академії наук вищої школи України. Микола Васильович є заслуженим працівником освіти України (1997). Відзначений численними нагородами: орденами «Знак пошани» (1976), Трудового Червоного прапора (1981), «За за-

слуги» III-го ступеня (1999), князя Ярослава Мудрого V-го ступеня (2002), орден Франції «Пальмовая академическая ветвь» (2006). М.В. Багров удостоєний Державної премії України в галузі науки і техніки. У 2007 р. йому присвоєно звання Героя України.

На честь М.В. Багрова названо малу планету № 5533, а також печеру на верхньому плато г. Чатир-Даг (Крим).

Наукова громадськість, колеги та учні вітають Миколу Васильовича з ювілеєм, бажають йому довгих років життя, наснаги та втілення найсміливіших творчих задумів.

60-річчя члена-кореспондента НАН України М.Г. ЛУК'ЯНЕНКА

16 жовтня виповнилося 60 років відомому вченому-хіміку члену-кореспонденту НАН України Миколі Григоровичу Лук'яненку.

Народився М.Г. Лук'яненко у 1947 р. в Одесі. Після закінчення Одеського державного університету ім. І.І. Мечникова у 1970 р. М.Г. Лук'яненко навчався в аспірантурі при кафедрі органічної хімії, а потім працював асистентом тієї ж кафедри. З 1976 р. трудова діяльність Миколи Григоровича проходить у Фізико-хімічному інституті ім. О.В. Богатського НАН України, де він нині працює завідувачем відділу тонкого органічного синтезу. В 1992 р. його обрано членом-кореспондентом НАН України.

Учений є фахівцем в галузі тонкого органічного синтезу, фізико-органічної та супрамолекулярної хімії. На початку своєї наукової діяльності він займався питаннями синтезу і стереохімії 1,3-діоксацикланів, їхніми динамічними перетворюваннями і конформаційним аналізом. Широку відомість і визнання наукової громадськості М.Г. Лук'яненку принесли роботи в галузі хімії макрогетероциклічних сполук. Від 1977 року учений разом із співробітниками під керівництвом академіка АН УРСР

О.В. Богатського розгорнув великий цикл досліджень з розробки методів синтезу поліфункціональних макрогетероциклів, вивчення зв'язку структури, властивостей і комплексоутворювальної здатності цих сполук з метою отримання високоселективних лігандів, екстрагентів, мембраноактивних речовин і каталізаторів.

Микола Григорович розробив нові підходи і принципи синтезу макрогетероциклічних сполук, в результаті чого були отримані принципово важливі дані про зв'язок структури з властивостями, виявлено невідомі раніше перетворення і з'ясовано механізми їх протікання. Широко вивчені комплексоутворюючі, екстракційні і транспортні властивості макрогетероциклів; отримані результати допомогли розробити науково-обґрунтовані підходи до створення селективних екстрагентів, каталізаторів, іоноселективних датчиків. Розробка простих і технологічних методів отримання краун-етерів, криптандів і напівпродуктів їхнього синтезу дало можливість організувати промислове виробництво цих сполук, що звільнило Україну від необхідності їх імпорту і забезпечило інтенсивний розвиток наукових і прикладних досліджень в країні.